N°. 297.

DE GRONDWET.

1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van 1 tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DINGSDAG 9 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Hoe onmagtig deze Kamer is.

Wij hebben in ons vorig Nommer gezien, hoe de meerderheid dezer Kamer, omtrent een eigenlijk zeer ondergeschikt punt geheel in de war was geraakt, en hoe de Minister van Justitie zelf niet wist uit de verwarring anders te geraken dan door te verklaren, dat hij de voorgedragen wet niet begreep!

Legde de zitting van Vrijdag vooral getuigenis af van de onbekwaamheid van het Ministerie, de zitting van Zaturdag scheen bestemd, om uitsluitend en met nadruk het oordeel te bevestigen, dat de geheele onafhankelijke drukpers reeds sedert vele maanden over *deze* Kamer heeft uitgesproken. Deze zitting heeft op nieuw het éclatantste bewijs opgeleverd, dat *deze* Kamer niets het allerminste uitvoeren kan, niet de geringste zelfstandigheid of kracht bezit, om eene eigene meening uit te spreken en die te doen gelden.

Het vraagstuk, dat het gold, is van algemeene bekendheid. Men wilde hebben uitgemaakt de vraag, of de wet van 1806 al of niet, bij weigering van plaatselijke of gewestelijke besturen tot oprigting van bijzondere scholen der 1ste klasse, toestond, hooger beroep bij en beslissing door den Koning. Het Ministerie van de „tegenovergestelde rigting" aan het bestuur gekomen, bovenal (zoo als men zich zal herinneren), om den Koning te eeren, ontzegde die bevoegdheid aan den Koning, met welke meening natuurlijk de meeste April-mannen zich vereenigden, met uitzondering van de anti-revolutionnairen. De constitutionnelen bewezen, met de wet van 1806 in de hand, dat den Koning de bevoegdheid toekwam, om bij alle geschillen, die over de handelingen van gemeente en gewestelijke besturen omtrent dit punt ontstonden te beslissen; en voegden bij de gronden, aan de wet zelve ontleend, nog den rationelen grond, dat het ondenkbaar was, zich een wel geordenden staat voor te stellen, waar willekeur of onregt, of partijdigheid van gemeente- of gewestelijke besturen, niet zou kunnen tegengegaan worden door het hoogste gezag in den staat; zoodat de ingezeten, omtrent de dierbaarste belangen, die hem het meest aan het harte lagen, geen beroep op den Koning zou hebben. De constitutionnelen pasten hun stelsel toe in *algemeenen* zin; de anti-revolutionnairen verklaarden, dat zij zich met dat stelsel vereenigden; maar alleen met het oog op de oprigting van bijzondere scholen der 1ste klasse, zoodat de onderstelling niet zonder grond schijnt, dat, waren die soort scholen geene anti-revolutionnaire pépinières, waren ze niet geschikt om de *partij* in de hand te werken, ook de voorstanders van het droit divin zich geschaard zouden hebben bij hen, die de magt des Konings in deze wenschen te beperken. Doch hoe het zij: de Kamer had, na ruim vijf uren beraadslaagd, na het vóór en tegen en zeer omstandig gehoord te hebben, te beslissen over drie motien, welke haar waren voorgedragen.

De heer GROEN stelde voor: „De Kamer van oordeel, dat, *indien* na weigering van autorisatie voor „bijzondere scholen, de eindbeslissing van den Koning „niet *kan* worden gevraagd, onverwijlde wettelijke voorziening in deze leemte der bestaande verordeningen „vereischt wordt, gaat over tot de orde van den dag."

Deze motie was pur-sang anti-revolutionnair; zij besliste niets, liet alles in het midden en schuwde eene eigene meening te prononceren. Het scheen, alsof de redactie van *de Nederlander* haar had opgesteld. Bij de bijna hevige oppositie van dat blad ten aanzien van het punt in quaestie, bij de fabelachtige bedreiging met het initiatief des heeren GROEN, bij de bekende „onbeschroomdheid" van dien volksvertegenwoordiger, kon het nog al zonderling schijnen, dat nu van zijne zijde eene motie werd voorgesteld, waarbij niet rond en open werd verklaard, wat de geheele partij sedert jaren zeide, *als waar* te erkennen. Schooner karakterschets van die partij had de heer GROEN niet kunnen geven, dan hij gedaan heeft in het doen van deze motie. De vraag, die het gold, is een harer levensbeginselen; maar tegelijkertijd had zij het Ministerie, waaraan het zooveel te danken heeft, te ontzien en te sparen..... en nu wordt „welwillendheid" betoond, die op beginselloosheid uitloopt.

De constitutionnele partij, steeds gewoon zonder omwegen te zeggen wat zij bedoelt, stelde, bij monde van den heer VAN HOËVELL, de volgende motie voor: „De Kamer van oordeel, dat, volgens de wet van „1806, de Koning het regt heeft, om, in hooger beroep, te beslissen over de besluiten der gemeente-be„sturen en Gedeputeerde Staten, omtrent het oprigten „van bijzondere scholen, gaat over tot de orde van „den dag." Deze motie had de strekking, om het vraagstuk voor goed te beslissen en het gezag des Konings te versterken en te handhaven op een punt, waar loochening van het gezag onbestaanbaar is met orde en regt in een beschaafden staat.

De derde partij eindelijk, die „*gewoon* is het Ministerie te ondersteunen", en waarop het Ministerie „*rekent*", zooals de Minister van Justitie zou zeggen, wenschte te doen beslissen, dat den Koning deze bevoegdheid *niet* toekwam, en daarom stelde de heer VAN GOLTSTEIN voor: „De Vergadering genoegen ne„mende met de van regeringswege gevraagde inlich„tingen gaat over tot de orde van den dag."

De Kamer had nu ruime keuze. Zij kon beslissen, dat de Koning wèl, of dat Hij niet de bevoegdheid had, om uitspraak te doen; zelfs bij weifeling omtrent deze vraagpunten, kon zij haar wensch te kennen geven, dat dan alhans ten spoedigste bij eene speciale wet die bevoegdheid aan den Koning zou worden verleend. De Kamer *kon* dus in den eenen of in den anderen zin eene beslissing nemen; of liever de Kamer *moest* dit doen van wege hare eigene waardigheid en van wege het groote beginsel, dat ter sprake was gebragt.

En wat doet nu *deze* Kamer?

Zij verwerpt *alle drie motiën* en gaat uiteen, zonder dat zij zelve, zonder dat het Ministerie, zonder dat de Natie weet, wat nu eigenlijk de Kamer wil.

Door de verwerping van *al* de motiën heeft de Kamer verklaard, dat zij geene speciale wet verlangt, om aan den Koning de besproken bevoegdheid te verleenen. Te gelijker tijd heeft zij niet erkend, dat de Koning reeds nu die bevoegdheid zou bezitten, en — in lijnregten strijd daarmede — *geen* genoegen genomen met de inlichtingen des Ministers, volgens welke de Koning geenerlei gezag zou hebben, op de handelingen van ondergeschikte besturen omtrent dit punt!!

Men zal, bij eene behoorlijk zamengestelde vergadering, te vergeefs zoeken naar een voorbeeld van zoodanige beginselloosheid, van zoo verregaand gemis aan zelfstandigheid; en de negatieve uitkomst van de zitting van Zaturdag heeft op nieuw aangetoond, dat deze Kamer onmagtig is om iets te doen, of iets tot stand te brengen. De discussiën, die er gevoerd worden, zijn onvruchtbaar; de verdeeldheid en de elkander opwegende kracht der partijen zijn er zóó groot, dat zamenstemming eene onmogelijkheid is geworden. Men praat, maar men handelt niet. Intusschen gaat een kostbare tijd verloren. De belangen der Natie lijden onder al deze stuiptrekkingen van partij-inzigten; en de wensch, om in „tegenovergestelde rigting" te blijven, en dienovereenkomstig het Ministerie te ondersteunen, maakt, dat in *geenerlei rigting* iets wordt uitgevoerd, en dat het Ministerie door zijne eigene vrienden wordt ondermijnd.

Wij vragen: kan en mag zoodanige onnatuurlijke toestand bestendigd worden? De aanstaande verkiezingen zullen, hopen wij, daarop een bevredigend antwoord geven, dat tevens pleiten zal voor het inzigt der Nederlandsche Natie.

De Regerings-antwoorden betreffende het wetsontwerp op het Armbestuur.

I.

De taak, die nog op ons rust, om een beredeneerd overzigt te geven van de memorie van beantwoording der Regering op het voorloopig verslag van de Tweede Kamer over het wetsontwerp tot regeling van het Armbestuur, eischt eene spoedige vervulling, daar de behandeling van dit gewigtig wetsontwerp aanstaande is.

De Regering is in de beantwoording zeer uitvoerig geweest; maar zij heeft, in het wezen der zaak, weinig meer gedaan dan herhaald wat in de memorie van toelichting reeds vermeld stond, en wat als het gevoelen der voorstanders van het wetsontwerp, in het voorloopig verslag was opgeteekend. Deze laatste wijze van beantwoording is een zeer onderscheidend kenmerk van de tegenovergestelde rigting, en niets is gemakkelijker, dan op het alzoo geopenbaard gevoelen der ministeriële Volksvertegenwoordigers eenigen nadruk te leggen. Intusschen kon de Regering zich niet geheel onttrekken aan de beantwoording van hetgeen, ook in het voorloopig verslag, voor geene wederlegging vatbaar scheen.

Opmerkelijk is hetgeen de Regering zegt over het verschil tusschen het wetsontwerp en de memorie van toelichting: „De Regering mogt de omstandigheden „niet uit het oog verliezen, waaronder de nieuwe be„palingen worden voorgesteld." Wij kunnen aan geene andere omstandigheden denken, dan die de tegenovergestelde rigting moesten kenmerken; maar zoo de Regering begreep, dat standpunt te moeten innemen bij het ontwerpen van het wets-voorstel: het kon niet anders, of haar oog werd beneveld, zoodra „zij lette „op den toestand der maatschappij zoo als die is, op „hare behoeften en op de misbruiken, waarvan het „bestaan betreurd, doch niet geloochend of te ligt geacht „mogt worden". Al mogt de Regering zich ten doel stellen „duidelijk in de wet te doen uitkomen het stel„sel, door haar voorgestaan", waar het op toepassen aankwam, het kon slechts, „zoover als in den tegen„woordigen tijd mogelijk scheen". Was het de *wensch* der Regering — en waarom niet een onverzettelijke wil? — „den goeden weg aan te wijzen en in te slaan, langs „welken het doel meer en meer zal worden genaderd, „niet enkel, maar bereikt": zij kon niet nalaten af te wijken van de rigting, die de armen-verzorging volgen moest.

Welke waarde heeft dan de opmerking der Regering, „dat tusschen dit en het laatst voorafgaand wetsont„werp, *ten opzigte van de hoofdbeginselen*, een zeer groot „verschil bestaat?" Wij ontkennen dat verschil, gelijk wij reeds vroeger hebben aangetoond, na op nieuw beide wetsontwerpen onbevooroordeeld en met studie te hebben overwogen. De Regering moet haar ondanks erkennen, „dat het zich vooraf niet laat bepalen, wat een volgend „bewind zou meenen uit de voorschriften van het wets„ontwerp te kunnen afleiden"; en hetgeen verder volgt: *„dat het te ver zou gaan, te beweren, dat de wet, in „den striktsten zin des woords*, GEENERHANDE *bepalingen „ten aanzien der kerkelijke instellingen van weldadigheid „zou kunnen bevatten."* En waarom? „Die instellingen „toch zijn zedelijke in den Staat gevestigde ligchamen, „bevoegd en optredende tot het uitoefenen van burger„lijke regten, en wier werking invloed heeft, zoowel „op het welzijn van den Staat als op de zorg, welke „de Regering, krachtens de voorschriften der Grond„wet, moet uitoefenen ten opzigte van het Armbe„stuur, voor zooveel het tot haar gebied behoort. *„Daarom mag en behoort de wet bepalingen in te houden*, „die, zonder het vrije beheer dier instellingen of de „beschikking over hare middelen te belemmeren, aan „de Regering de gelegenheid geven om kennis te erlangen „van haar bestaan, haar doel en hare werking. *Dit „kan niet worden betwist*, tenzij men bewere, dat deze „instellingen boven de wet verheven zijn, hetgeen „evemin ten haren opzigte als ten aanzien van bijzon„dere personen het geval kan zijn."

En nu vragen wij, of er eenig verschil is in beginsel? Men acht het onbetwistbaar, dat de wet op het armbestuur ook bepalingen moet inhouden ten aanzien der kerkelijke armbesturen; dat is *het hoofdbeginsel*, waarin beide wetsontwerpen, overeenstemmen. Men erkent da

die bepalingen ook aan de Regering de gelegenheid moest geven, om kennis te nemen van de *werking* dier kerkelijke armbesturen; en zietdaar het hoofdbeginsel in toepassing gebragt, zooals in beide wetsontwerpen de bedoeling doorstraalt. Waarin bestaat nu alleen het verschil? In de meerdere of mindere consequente toepassing van dat hoofdbeginsel; in de meerdere of mindere uitgestrektheid der bepalingen, waardoor de Regering met het bestaan, het doel en de werking der kerkelijke instellingen bekend wordt en bekend blijft, in verband met de zorg van de Regering ten opzigte van het armbestuur?

Maar waartoe dan de verloochening van dat beginsel, bij zoo vele duidelijke bewijzen, dat de Regering dat beginsel aankleeft en met het vorig Bewind deelt? „Het is waarlijk met de luijden gekekt.” Het behoort tot de eigenaardigheden der tegenovergestelde rigting, om met holle klanken te doen gelooven, dat zij in beginsels van het vorig Ministerie afwijkt, terwijl zij in den regel het spoor blijft houden en ondervindt, dat, waar zij uit de vorige rigting treedt, zij 't spoor bijster wordt. Maar komt het overeen met de waarheid, die eene Regering behoort in acht te nemen tegenover de Volksvertegenwoordiging en tegenover de Natie, om zich door een stelsel van geven en nemen van hare beginsels te laten afleiden en de menigte te verblinden met fraaije woorden? Waarlijk, het tegenwoordig Bewind zou vaster gezeteld zijn, zoo het eerlijk en getrouw de beginsels in toepassing bragt en niet, door het oog te zeer te wenden naar de dreigende houding der kerkelijken, uit het regte spoor zich liet leiden. Wat men ook zeggen moge: zoo de Grondwet de wettelijke regeling van het kerkelijk armbestuur niet heeft bedoeld en voorgeschreven, dan behoort ook het wetsontwerp geen *enkelen* regel te bevatten; maar, zoo de kerkelijke instellingen, zij het ook slechts aanvankelijk in geringe mate, onder de heerschappij dier wet worden gebragt: het beginsel is aangenomen en het pleit beslist; dan kan er slechts sprake zijn van de mate, der vrijheid en zelfstandigheid, die de wetgever zal eerbiedigen; maar eene onbeperkte en onbelemmerde werkkring is voor de toekomst niet gewaarborgd. Het is altijd geoorloofd, des noods een stap verder te gaan, zoodra men oordeelt, dat de misbruiken, die men vreest en die men vooruitzag, werkelijk bestaan. Men kan dan naar gelang van omstandigheden de banden naauwer toehalen. *Ook door deze wet*; want ten opzigte van het vroeger wetsontwerp geldt evenzeer: „de „godsdienstige liefdadigheid werd door de voorschrif- „ten niet beperkt of aan banden gelegd. Aan geen „enkele kan met grond de strekking worden toegeschreven van haar eenigermate te belemmeren. Bij de „volkomen vrijheid, welke aan de kerkelijke instellin- „gen is gelaten ten opzigte van het beheer harer zaken „en het beschikken over hare middelen, zal de gods- „dienstige liefdadigheid al de ontwikkeling kunnen er- „langen, waarvoor zij vatbaar is.” Daarin ligt het verschil alleen, dat in het vorig wetsontwerp waarborgen gevonden werden, die „de kerkelijke instellingen, hare „roeping vergetende, zelve hare werking inkrompen en „van hare zijde er naar streefden, om hare taak aan „het burgerlijk bestuur over te dragen.”

De Regering heeft zich dan ook spoedig afgemaakt van de wederlegging van het bezwaar, dat, gelijk de memorie zegt, uit „een *zoogenaamd* regt der gezindhe- „den” is ontleend; en evenzeer trof het onze aandacht, dat „zij zich heeft versterkt gevoeld, door het „verschil van meeningen, die zich nu ook weder heeft „voorgedaan,” en in hare „in de memorie van toe- „lichting verklaarde overtuiging omtrent het doel en „de strekking van art. 195 der Grondwet,” terwijl zij zich beroept op de toelichting der leden van de Staatscommissie voor de grondwetsherziening bij dat artikel gevoegd: „dat het *armwezen* regeling door de wet be- „hoeft, zal naauwelijks door iemand meer worden te- „gengesproken.”

Na die verklaring moest de verdediging van hetgeen bij het wetsontwerp ten aanzien der kerkelijke instellingen is voorgeschreven, ook geheel in onzen geest zijn. Al wat door de Regering o. a. wordt aangevoerd, om de voorschriften tot het doen der jaarlijksche opgaven te wettigen, kunnen wij volkomen beamen en is evenzeer toepasselijk, op alle die bepalingen, welke in het vroeger wetsontwerp tot het beheer betrekking hadden. „Alle daaruit afgeleide gevolgtrekkingen van ver- „keerde inmenging van het openbaar gezag, van be- „dekte verantwoordelijkheid of zijdelingsche rekenplig- „tigheid, van krenking van regten en vrijheden en wat „dies meer zij, zijn ten eenenmale ongegrond en alleen „het gevolg van het niet in het oog houden der on- „derscheiding tusschen het blootelijk doen van opgaven „of mededeelingen ter kennisneming in het algemeen „staatsbelang, *en* het onderwerpen der uitkomsten van „het beheer aan de beoordeeling en de goed- of afkeu- „ring van het openbaar gezag.”

Wat van de vrijwillige medewerking der kerkelijke instellingen te wachten zij, is uit de memorie van beantwoording duidelijk: „De weg van gemeen overleg „en welwillendheid is bij vele weigerende besturen zoo „dikwerf vruchteloos beproefd, dat de waardigheid van „het openbaar gezag soms dreigde er onder te lijden. „Het geval deed zich dan ook reeds meermalen voor, „dat onderscheidene autoriteiten het verlangen te kennen „gaven dat men mogt ophouden dien verder te betre- „den. Langs dezen weg kan dus het doel niet worden „bereikt.”

Buitenland.

ENGELAND.

Blijkens de thans gedrukte supplementaire begrooting, bedraagt de vereischte som der uitgaven voor de marine gedurende het tegenwoordig finantieel jaar, behalve de reeds door het Parlement tengevolge van den oorlog met Rusland toegestane sommen, 4,553,731 ponden sterling, namelijk 1,457,031 ponden voor de maritime uitgaven en 3,096,700 ponden in verband met het leger en de artillerie. Tot de eerste dier afdeeling behooren 461,000 ponden sterling voor soldij aan matrozen en zeesoldaten, 200,000 ponden sterling voor victualie en 679,000 voor materialen tot het bouwen en herstellen van schepen. Van de uitgaven in verband met de landmagt zijn 2,610,200 ponden sterling voor scheepsvrachten en het transporteren van troepen bestemd.

Bovendien zal de som van 300,000 ponden sterling, tot vermeerdering van het leger met 14,799 man, aangevraagd worden.

In eene der jongste zittingen van het huis der gemeente heeft lord John Russell verklaard, dat de Spaansche regering de decreten uitgevaardigd heeft betreffende de strikte inachtneming der tractaten met Engeland nopens den slavenhandel. Deze decreten zijn zeer voldoende en geschikt, om den handel in slaven op Cuba tegen te gaan

Sir J. Graham verklaarde, dat hij de hoop voedde, dat een voldoende voorraad van steenkolen zou kunnen worden verkregen uit eene mijn te Ezakli op de zuidelijke kust van de zwarte zee, ten dienste der Engelsche en Fransche stoombooten in die wateren.

— De Ned. gezant baron Bentinck heeft gisteren bij H. M. en Prins Albert het middagmaal gebruikt.

— De *Morning Herald* wil weten, dat een als kaper uitgerust Amerik. schip *Grapeshot* genaamd, op de hoogte van Landsend een Fransch koopvaardijschip heeft bemagtigd. Dit kaperschip was op 23 Maart voor den schijn naar St. Thomas uitgeklaard, maar moet met krijgsammunitie naar Finland zijn bestemd, en indien het niet tot daartoe kan doordringen, naar de Middellandsche zee stevenen.

FRANKRIJK.

Het regeringsblad van den 7 Mei deelt mede, dat er twee kampen zullen opgerigt worden, een van 100,000 man te St. Omer en een van 50,000 man te Marseille. Verder deelt het mede, dat Engeland insgelijks toebereidselen maakt, om meerdere troepen uit te rusten, alsmede eene vloot, in staat om de vereischte krijgsmagt naar de Oost- en Zwarte zeeën over te brengen.

— Als een bewijs harer deelneming in het lot van den mijnwerker Girand, die, gelijk men weet, gedurende verscheiden dagen onder eene aardstorting is bedolven geweest doch thans gelukkig uit dien droevigen toestand is gered, heeft de keizerin hem uit eigene middelen een pensioen van 600 francs verleend.

— Naar men verzekert, zal het costuum van de honderd man, die den keizer tot lijfwacht moeten dienen, bijzonder schitterend zijn. Men spreekt van eenen gelen uniform, met kuras en helm van gepolijst staal.

— De bibliotheek van de invaliden is met een belangrijk voorwerp verrijkt geworden, te weten met den kogel, die den dapperen maarschalk Turenne gedood heeft.

— De instructie in de zaak van den heer de Montalembert, welke eenige dagen geschorst is geweest ten gevolge van de afwezigheid van den beschuldigde, is thans hervat.

DUITSCHLAND.

In de jongst gehouden zitting der bondsvergadering, heeft de president, de heer von Prokesch-Osten, het bekende oorlogs-manifest van den Russischen keizer overgelegd. De vergadering hield zich overigens nog met onderscheidene onderwerpen van plaatselijk belang bezig.

— Luidens berigten uit Gothenburg van Zaturdag jl., was het Fransche eskader bij Wingö (nabij Gothenburg) aangekomen.

OOSTENRIJK.

Men berigt uit Triest, 7 Mei:

De aartshertog Ferdinand Maximiliaan zal zich naar Engeland begeven, ten einde een tegenbezoek wegens dat van den hertog van Cambridge af te leggen. De aartshertog zal waarschijnlijk dienst doen als bevelhebber over het fregat *Radetzky*.

Men spreekt te Weenen van eene voorgenomene huwelijksverbindtenis tusschen den gemelden vorst, den jongeren broeder des Keizers, met prinses Helena van Beijeren, oudste zuster der tegenwoordige Keizerin van Oostenrijk.

PRUISSEN.

De gezandschapspost te Petersburg zal, ten gevolge van het overlijden van den generaal v. Rochow, door den graaf Münster-Meinhövel worden waargenomen.

BELGIE.

Men verwacht, dat de bevalling van de hertogin van Brabant tegen het einde van de maand October a. s. zal plaats hebben.

— De Kamer van Vertegenwoordigers heeft den 5 dezer het wetsontwerp tot aanhechting van de voorsteden aan onze hoofdstad, verworpen. Van de aanwezige leden hebben 67 tegen en 26 vóór gestemd.

Dit besluit van het Wetgevend Ligchaam is in de ... steden met zeer veel genoegen en toejuiching ontv... en men heeft zelfs adressen van dankzegging aan de K... gerigt.

In Brussel zelf is men bijna onverschillig gebleven, wel bij de behandeling als bij de verwerping van het w... onderwerp.

— Men heeft opgemerkt, dat sedert de oorlogsverkl... van Frankrijk en Engeland aan Rusland, de Russ... diplomaten, die te Brussel hun verblijf houden, niet ... aan het hof van Koning Leopold genoodigd zijn gewo...

TURKIJE.

De Fransche *Moniteur* bevat thans het officiële rap... van den admiraal Hamelin, betreffende het bombarde... van Odessa. Het behelst hoofdzakelijk de volgende bij... derheden: Drie Fransche en vijf Engelsche fregatten ... den zich voor Odessa geposteerd, en op 22 April, te ... ure 30 min. des morgens, werd het bombardement d... vier fregatten aangevangen. Van het havenhoofd werd ... vuur met levendigheid door de battarijen beantwoord. ... 10 ure openden ook de andere vier fregatten hun v... en het gevecht werd toen algemeen en duurde on... broken voort tot 5 ure des namiddags. Het vuur ber... toen het havenhoofd; een buskruid magazijn vloog in ... lucht en vijftien schepen zonken, na insgelijks in b... te zijn gevlogen. Al de marine-etablissementen zij... brand geschoten, of ten minste zwaar beschadigd. De ... zelve, de handelshaven en de schepen van onderschei... vreemde natiën zijn gespaard gebleven, en eenig sche... waaronder ook twee Fransche, hebben te midden ... heerschende wanorde de haven kunnen verlaten.

Algemeen maakt het in het Westen een guntigen ... druk, dat de oorlogsgewoonten thans als het ware ... met de menschelijkheid worden overeengebragt door ... inachtneming van de grondbeginselen, volgens welke ... bijzonder eigendom en dat der onzijdigen zoo veel m... lijk gespaard worden.

— In de zitting van het Britsche Hoogerhuis van 4 d... heeft de Markies van Clanricarde het volgende gezegd:

« Het gerucht loopt in deze stad, dat een telegra... berigt uit Belgrado, door H. Mjs. Consul te Varna ge... den, heden alhier is overgebragt met de tijding, d... Britsche strijdmagt een belangrijk wapenfeit te O... heeft volvoerd; ik wensch te weten of de regering in ... is, deze tijding aan de Kamer te kunnen bevestigen. (*Ho...*

Lord Clarendon gaf daarop onder de grootste oplet... heid der leden het volgende antwoord: « Mylords, ik ... gelukkig u op de vraag van mijn edelen vriend een be... tigend antwoord te kunnen geven. (*Hoort.*) De tij... waarvan hij gewaagt, is dezen ochtend door den ... graaf uit Belgrado overgebragt. Het beste zal zijn u ... lezing te doen der depêche zelve (*Bravo's.*)

H. Majesteits consul schrijft uit Belgrado, van d... dezer, ten 6½ uur des avonds:

« De admiraal Dundas berigt, door tusschenkoms... H. Mjs. consul te Varna, dat de divisie der stoomb... van het vereenigde smaldeel den 22 April de keize... moelje en de Russische vaartuigen te Odessa heeft ... nield. De moelje der quarantaine, de vreemde vaar... en de stad zelve, zijn niet beschadigd. (*Bravo's.*) ... heeft groote zorg gedragen om het bijzonder en on... eigendom te eerbiedigen. (*Bravo's.*) De pacha van Be... heeft gisteren berigt, dat men het groote kruidma... heeft doen in de lucht springen, zoodat de batterij... land geheel zijn vernield (*Bravo's*) en dat het verlies ... oorzaakt door de landmagt, niet meer dan 8 doode... 18 gekwetsten heeft bedragen. » (*Bravo's*).

Lord Redesdale zinspeelde vervolgens op eenig... blad-artikelen, die den hertog van Cambridge aan... alsof hij zijn vertrek naar het Oosten zou hebben ... traagd. Hij hoopt, dat de Regering zou aantoone... die aanvallen van allen grond zijn ontbloot.

De hertog van New-Castle zeide hierop, dat hij ... kennis dezer artikelen droeg; maar dat hij de overt... heeft, dat allen, die den prins kennen, deze besc... gingen met die verontwaardiging zullen behandelen, ... zij verdienen. (*Bravo's.*) Niet alleen heeft de verl... hertog naar de bevelen van het Gouvernement geh... maar zich beijverd, terstond over Triëst naar zij... stemming te vertrekken. Hij zal zich in dit oogenbli... te Konstantinopel bevinden.

In het Lagerhuis heeft sir Graham nagenoeg gelij... klaringen gedaan, maar er nog bijgevoegd, dat de ... zich van Odessa naar Sebastopol hebben begeven ... daartegen ook een aanval zouden beproeven, of ... Russische schepen moesten opzoeken, die uitgeste... den zijn bleek echter niet uit des ministers woorde...

De Fransche *Moniteur* maakt na de jongste ti... uit Odessa de volgende opmerking:

« Wij weten niet wat meer te prijzen: den gees... de spoed of de goede uitkomst van den slag, dien d... scheepsmagten door het bombardement van Odessa g... hebben.

« Het volkenregt, was door de militaire overheden ... Odessa aangerand. Het doel der admiralen moest zij... de bedrijvers te straffen. Dat doel is bereikt en niet ... gestreefd. Het is op het militaire gedeelte, de Ru... stad, op hare oorlogs-etablissementen, dat onze ... hun vuur gerigt hebben. Het zal voor Europa niet ... gemerkt blijven met welk eene zorgvuldige menschl... heid, met welk eene naauwkeurigheid van schot ... strijd buiten de eigenlijken handelshaven en de ... houden, en elke schade aan de koopvaardijschepen ... eigendom der onzijdigen daardoor vermeden hebben.

» Door met die gematigdheid en edelmoedigheid ... delen, bleef de Fransche admiraal getrouw aan den ... meene voorschriften, die hij ontving en aan de ... keizers, die hem last heeft gegeven de open ... sparen. »

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG 8 MEI.

Aan de orde is de hervatting der beraadslaging over het wets-ontwerp, regelende het pensioen aan mindere geëmploijeerden, enz. op daggeld werkzaam bij de inrigtingen van 's rijks zee- en landmagt. Men zal zich herinneren, dat de kamer de discussie had gestaakt, omdat gebleken was, dat het Ministerie zelf niet wist, hoe art. 4 der wet eigenlijk behoorde te luiden. Thans stelde de regering voor een art. van den volgenden inhoud: »Vervolging wegens misdaad schorst het verleenen van pensioen. Veroordeeling tot lijf- of onteerende straf doet de aanspraak »vervallen.« Doch ook deze verandering scheen tegenspraak te ontmoeten. Het was vooral de heer VAN BOSSE, die aantoonde, dat nu zelfs werklieden, die zich zeer onzedelijk gedragen hadden, en alleen tot correctionele straffen waren veroordeeld, zouden *blijven* in het genot van pensioen. Werd zelfs het aanhangige wetsontwerp op de verandering van misdrijven aangenomen, de werkman die wegens diefstal veroordeeld werd zou evenwel zijne aanspraak op pensioen behouden. De heeren VAN REEDE en VAN AKERLAKEN maakten mede eenige aanmerkingen op het artikel. De MINISTER VAN JUSTITIE verdedigde de redactie, maar erkende, dat wanneer de wet op nieuw gemaakt moest worden, dit art. eene andere plaats zou erlangen, en al de artikelen dien ten gevolge gewijzigd moesten worden. Tegen zoodanig werk zag de Minister echter op te midden eener discussie. (Het wetsontwerp was derhalve, gelijk de Minister zelf erkende, niet zoo goed ingerigt als hij zelf noodig achtte. Is het op *deze* wijze, dat wetten behooren te worden aangenomen?) De Kamer heeft dit dan ook ditmaal zeer goed begrepen, en het artikel *verworpen* met 29 tegen 19 stemmen.

Vóór, de heeren van Deinse, Hoekwater, Veening, Boeije, van Heijden, van Rappard, Stolte, van Lennep, Wintgens, Hoffman, de Kempenaer, van Franck, Oosting, van Lijnden, Schimmelpenninck van den Oije, Mackay, van Foreest, Groen, en de voorzitter.

Door deze verwerping is een nieuw bewijs geleverd, dat de Regering niet in staat is, om de minste moeijelijkheid uit den weg te ruimen en eenige regeling van meer ingewikkelden aard tot stand te brengen.

Bij de tweede afdeeling der wet vroeg de heer DE MAN het woord, en opperde de vraag, waarom, bij afwijking van hetgeen geschiedt ten aanzien van zoovele andere geëmploijeerden bij de departementen van algemeen bestuur, hier zou pensioen verleend worden aan de reeds *bestaande* mindere geëmploijeerden enz. bij marine en oorlog. Zij hadden hoegenaamd geene regten, hoogstens *uitzigten*, hetgeen de Spr. bewijst met den tekst van de artt. 6 en 7 van het koninklijk besluit van 12 April 1843, waaruit blijkt, dat alleen zij, die op dat oogenblik 20 jaren dienst hadden, aanspraak zouden hebben op pensioen. De Spr. kan zich dus niet vereenigen met een voorstel van wet, waarbij nu plotseling aan personen, die er niet op gerekend, noch regt daar op hebben, uit 's lands schatkist pensioen zal worden uitbetaald. Er lag niets onregtvaardigs in; om aan de bestaande geëmploijeerden geen pensioen toe te kennen; want sedert 11 jaren waren zij met de conditiën bekend, waaronder zij werkten, en nog nimmer is door hen daartegen bezwaren ingebragt. Het pensioenstelsel, zegt de Spr., is de kanker van onze finantiën, die sedert vele jaren onzen Staat ondermijnt. Uit officiële inlichtingen is gebleken, dat, behalve Engeland, geen land als Nederland zoo diep gedrukt gaat onder den last van pensioenen. Dagelijks groeit die last aan, en de Spr. kan dus niet besluiten, om dien last te helpen vergrooten, althans zonder strikte noodzakelijk. De heer HUGENHOLTZ verklaarde van een tegenovergesteld gevoelen te zijn, en op gronden, die hij ontwikkelt, zich te vereenigen met de voordragt der Regering. De MINISTER VAN OORLOG refereerde zich — zoo als doorgaans de tegenwoordige Ministers doen — aan 't geen de heer HUGENHOLTZ gezegd had en beantwoordde overigens nog eenige ondergeschikte punten. Daarna werden de [illegible] 20 aangenomen. Bij art. 21, (dat verwijst naar het [illegible] vastgestemde art. 4) stelde de heer DE KEMPENAER voor, nu op te nemen de woorden, die de Regering vroeger uit art. 4 had weggenomen, zoodat art. 21 nu aldus zou luiden, »Het eigendunkelijk verlaten der betrekking, zoowel als de niet eervolle verwijdering daaruit, doet de aanspraak op pensioen verloren gaan. De bepalingen der artt. 3, 5, 6, 10, 11, 12 en 13 zijn toepasselijk op de personen, in deze afdeeling vermeld.« Dit amend. gaf tot eenige discussie aanleiding tusschen de heeren VEENING, VAN BOSSE en den Minister van Oorlog, waarna het met 43 tegen 7 stemmen werd aangenomen.

De artt. 22—29 werden nu achtervolgens aangenomen, waarna de heer DE KEMPENAER voorstelde, om een nieuw artikel in te lasschen, luidende als volgt: »Vervolging wegens misdaad schorst het verleenen van pensioenen of onderstand. De aanspraak op beide wordt verloren door veroordeeling tot lijf- of onteerende straf.« De heer VAN AKERLAKEN toonde aan, dat nu ook tegen dit amendement dezelfde bezwaren bestonden als tegen het verworpen art. 4, waarom hij een subamendement voorstelde in dezer voege, dat achter de woorden van het voorgestelde amendement zullen gevoegd worden de woorden: »Die aanspraak wordt mede verloren bij verwijdering uit de dienst ter zake van aanhoudend wangedrag, onzedelijkheid of aanmerkelijke achteloosheid in de waarneming der dienstpligten.« Over beide amendementen ontstond op nieuw eene langdurige discussie, waaraan de heeren ROCHUSSEN, HUGENHOLTZ, VEENING, THORBECKE en de voorstellers deel namen, en die de discussie geheel terugbragt tot die, welke over het verworpen artikel 4 was gevoerd.

Het amendement van den heer VAN AKERLAKEN werd met 41 tegen 10 stemmen verworpen.

VÒÒR de heeren Oosting, Hoekwater, Reinders, van Akerlaken, Engelen, Donker Zijlker, Slicher en van Franck.

Het amendement van den heer DE KEMPENAER werd met 31 tegen 20 stemmen AANGENOMEN.

Deze aanneming is een nieuw bewijs na de verwerping van artikel 4, dat de Kamer in het eene gedeelte der zitting van een geheel ander stelsel uitgaat dan in het andere en dat hare beslissingen als van het toeval schijnen af te hangen.

De artt. 30 tot en met 50 worden als nu aangenomen. Het wetsontwerp zelf wordt AANGENOMEN met 32 tegen 19 stemmen.

TEGEN de Heeren: Boeije, van Akerlaken, Westerhoff, de Man, van Eck, v. d. Veen, Zijlker, Jespers, van Bosse, v. Hoëvell, Hugenholtz, Sloet, Bots, Thorbecke, Dommer, Meeussen, Ten Cate, van Deinse en Reinders.

Aan de orde is het wets-ontwerp, houdende regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851, nadat de Heer DE KEMPENAER verslag had uitgebragt over het regeringverslag betrekkelijk het armwezen over 1851.

Door den heer v. Bosse zijn eenige aanmerkingen op den vorm der voordragt gemaakt, in verband tot de wet van 1 Mei 1854.

De heeren v. Goltstein en v. Hoëvell hebben met nadruk aangedrongen: 1°. op de spoedige indiening der wet regelende de wijze van beheer en verantwoording der kolon. geldmiddelen. De Minister hoopte nog in deze zitting daaraan te kunnen voldoen, maar durft geene belofte af te leggen.

2°. op eene verbeterde inrigting van de akademie te Delft, vooral wat orde en tucht en zedelijkheid onder de jonge lieden betreft. — De heer van HOËVELL wenschte ook de opheffing van het verpligtende voor ouders, in Indië woonachtig, om hunne kinderen te Delft te laten studeren. Op het eerste punt heeft de Minister, deelende de noodzakelijkheid, verwezen naar zijn ambtgenoot voor Binnenl. Zeken, waaronder de Akademie te Delft behoort. Wat het tweede verlangen betreft, de Minister kan het niet deelen.

3o. door den heer v. Eck is aangedrongen op vermindering van Courtagiën op de te gelde making der producten, en op een geringer uitgave voor assurantie, door zelf de risico te dragen. De Minister zegt dat in 't eerste bij het nieuwe contract met de H. M. is voorzien, en houdt het tweede voor onverantwoordelijk.

Het ontwerp is daarna aangenomen met algem. stemmen.

Vervolgens heeft de commissie voor de verzoekschriften onderscheidene rapporten uitgebragt.

Daarna is de vergadering gescheiden tot Woensdag 11 ure. Alsdan is aan de orde de wet op 't Armbestuur.

's Gravenhage, 8 Mei.

Z. M. heeft den heer J. Lambers, op verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen van Gieten, Gasselte en Borger, behoudens aanspraak op pensioen; en benoemd bij het wapen der infanterie: bij het regem. grenadiers en jagers: tot 1sten luit., de 2de luits. D. H. A. Leers en H. J. Herbig; bij het 1ste reg. infant., tot 1sten luit. den 2den luit. C. N. Pereboom; bij het 3de reg. infant., tot 1sten luit. den 2den luit. J. J. F. Janssens; bij het 7de reg. infant. tot 1sten luit. den 2den luit. W. Jarman; bij het 8ste regem. infant. tot 1sten luit. de 2de luits. J. F. van Regteren, H. A. van der Groesen en W. F. van Regteren; bij het instructie-bataillon, tot 1sten luit., den 2den luit. F. J. Hogendoorn.

Z. M. heeft op verzoek, aan den stads chirurgijn en officier van gezondheid op Curaçao, P. Koentze, thans met verlof hier te lande, als zoodanig verleend een eervol ontslag, onder toekenning van pensioen.

Wij hebben heden ontvangen het Voorloopig verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk het wetsontwerp, houdende vaststelling van het reglement op het Beleid der Regering van Nederlandsch Indië. Dit verslag is zoo uitgebreid, dat het niet minder dan 1[illegible] compres gedrukte folio-bladzijden beslaat. Zooveel mogelijk zullen we trachten van den hoofdinhoud een kort overzigt aan onze lezers mede te deelen. Voor zooveel wij uit een vlugtig doorloopen van dit omvangrijke stuk hebben kunnen oordeelen, blijkt nergens duidelijk de bepaalde meening der meerderheid van de Kamer betrekkelijk de hoofdbeginselen van het Reglement; zoodat men niet anders dan bij praesumptie tot den meerderen of minderen bijval, dien het voorstel der Regering heeft verworven, zal kunnen besluiten. Bij het Voorloopig Verslag is tevens eene Nota gevoegd, geteekend door den heer Storm van 's Gravezande, waarin deze, omdat hij aan het onderzoek van het in de vorige Kamer ingediend Reglement geen deel heeft kunnen nemen, aantoont, dat het gevaarlijk is, om den kommandant van het Indische leger, geheel ondergeschikt te maken aan den Gouv.-Generaal, die in regel een burgerlijk persoon is.

De Gemeenteraad alhier zal morgen 9 Mei, des middags ten twee ure, vergaderen en de volgende onderwerpen in behandeling nemen:

a. het doen van eenige mededeelingen;
b. het doen der volgende benoemingen:
1. van een lid uit den Raad als Voorzitter der Commissie tot het afnemen van het examen der jonge lieden, die tot het Gymnasium wenschen toegelaten te worden;
2. van den Hoofd-onderwijzer in de school voor minvermogenden;
3. van een onderwijzer (klasse handteekenen) aan de Teeken-Akademie;

c. het delibereren over:
1. de zaak van den Heer Rup;
2. een voorstel van Burgem. en Weth. tot verkoop van eenige oude meubelen enz.;
3. een voorstel van Burgem. en Weth. tot de verlenging eener onderhandsche verhuring van kelders onder den schouwburg.
4. het Request van den ondermeester Bodaan, en praeadvies daarop uitgebragt.

Onder de vermakelijkheden, die de kermis dit jaar aanbiedt, zullen naar wij vertrouwen, zij, die eene aangename en zedelijke uitspanning zoeken, voorzeker niet vergeten onzen van ouds met lof bekenden Hof-Mechanicus Bamberg, wiens sierlijke tent dit jaar op het Plein, over de Heerenstraat te vinden is. Indien iemand aanmoediging verdient, dan is het gewis deze Nederlandsche kunstenaar, die er zich sedert jaren en met vrucht op toelegt, de groote vreemde kunstenaars in behendigheid ter zijde te streven en hun in vele opzigten voorbij streeft. Wij hopen, dat deze Nederlandsche kunstenaar dit jaar van de zijde der Haagsche kermisbezoekers althans dien bijval zal mogen ondervinden, die zijne onvermoeide pogingen verdienen. Wij vestigen voorts de aandacht op de 4 boschjesmannen, afkomstig van de Oranje-rivier, in Zuid-Afrika. Deze half wilden zijn in Engeland met zeer veel bijval ontvangen; zij spreken gebrekkig Hollandsch, dat hun door de kolonisten, die zich in de nabijheid van de Oranje-rivier hebben nedergezet, is geleerd.

---

* Gedurende de tegenwoordige kermis hebben er vertooningen plaats in de volgende tenten of spellen, als: 1°. op het Plein: Boas en Judels, Salon des Variétés; Lasseigne, Grandes soirées mystérieuses et fantastiques; Bamberg, Goochelspel; Bruckman, groot Russisch honden en apenspel en Cirque Olympique in miniatuur; Schoeman en van Lier Grand Théâtre des variétés et pantomimes.

2°. op de Plaats: Banis, twee albinezen enz.; Kinsbergen, groot honden en apen théâtre; Anthony, Russische pantomimes enz.; beweegbare beeldengalerij en schilderachtige gezigten, Buizon, anatomiemuseum.

3°. op het Buitenhof: Ouvrier, honden en apen, théâtre Navalorama, Bukman, vier Boschmenschen van Zuid-Afrika; Mazarini; eene os; Blanus en Zn. Fransch paardenspel; M. Blanus Cirque Olympique; van de Busscher, Grand Salon de l'Electrique. Eene chambre obscure in het Lange Voorhout over de Houtstraat en Twee kermis-vermaken.

---

* Naar men verneemt, zal er door eenige leden van de Hervormde kerk alhier een eerbiedig adres gezonden worden aan het provinciaal kerkbestuur van Zuidholland, waar in zij eene spoedige afdoening zullen verzoeken van het adres, dat aan hetzelve betrekkelijk Ds. Zaalberg gezonden is, opdat 's konings goedkeuring op het gedaan beroep zou kunnen volgen.

---

* Men verneemt dat de adressanten die bij den Kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente alhier zijn opgekomen tegen het beroep van Ds. Zaalberg, geen genoegen hebben genomen in de beslissing van het klassikaal bestuur en zich in hooger beroep zullen begeven bij het provinciaal kerkbestuur.

---

* In de residentie is aangekomen, en aan het *Hôtel l'Europe* afgestapt de heer Brinet, consul-generaal van Z. M. den keizer aller Russen in Nederland, komende van Amsterdam.

---

* Gisteren middag heeft in het *Hôtel l'Europe* het diner van het buksengezelschap »*le Petit St. Hubert*« plaats gehad, dat met de hooge tegenwoordigheid van Z. K. H. prins Hendrik werd vereerd. Het diner was zeer prachtig. Menige feestdronk werd ingesteld, o. a. op koning en Vaderland. Gulle vrolijkheid kenmerkte het feest, dat des morgens aanving. Tot laat in den avond bleef het gezelschap bijeen. Die bijeenkomst zal genoegelijke herinneringen achterlaten.

---

* Eergisteren avond heeft er na afloop der voorstelling in den franschen schouwburg, bij Mlle Geismar, eene serenade met fakkellicht met vol orchest plaats gehad, ten gevolge van hare nieuwe verbinding aan gemelden schouwburg. Groot was het getal personen, dat zich voor hare woning had vereenigd en dat door levendige toejuiching, zijne belangstelling voor de begaafde zangeres aan den dag legde.

---

* Naar men verneemt wordt er aan de stoomboot »*de Onderneming*,« van Rotterdam naar 's Gravenhage en terug een ander werktuig aangebragt, waardoor de boot minder diepgang zal verkrijgen. Dit moet de reden zijn der [illegible] van de indienststelling dezer boot.

Men meldt uit Groningen, dat daar ter stede een adres aan Z. M. circuleert, ter ondersteuning van de pogingen der Amelanders, om eene zeehaven bij Hollum te bekomen; de aanleg daarvan zou voor de scheepvaart van Groningen naar Zuid- en Noord-Holland van groot belang zijn, daar er van de Zoutkamp tot Harlingen geene veilige ligplaats bestaat, terwijl men vroeg in het voorjaar en later in de herfst, door de vele banken en ondiepten, de Friesche wadden niet durft bevaren.

Volgens opgaven van het Ministerie van Financiën, is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen, over de maand April jl. op nieuwe rekening aan *suiker-accijns* ontvangen in hoofdsom, opcenten en zegel, een bedrag van *f* $655.41\frac{1}{2}$.

Men verneemt, dat ingevolge aanschrijving van den Minister van Oorlog, de miliciens der ligting van 1849, tegen 15 Mei a. s. zullen worden ontslagen.

Men verneemt, dat Z. M. tot lid van het geregtshof in Suriname benoemd heeft, mr. G. Donker Curtius, thans regter in de arr. regtbank te Maastricht.

Leijden, 7 Mei. Gister promoveerde tot docter in de verloskunde, de heer J. M. Piepers, van Brussel, med. doct. na verdediging van *Theses argumenti obstetrici. Inaugurales.*

Haarlem, 7 Mei. In de zitting van de arr. regtbank van gisteren, heeft de officier van Justitie, in de zaak van Jhr. M. Salvador en S. Fongers gerequireerd, wat den eerste betreft eene gevangenisstraf van één jaar, twee geldboeten, elk van *f* 1500, en ontzetting der burgerregten gedurende 10 jaren en tegen S. Fongers dezelfde straf, behoudens de geldboete op *f* 1000 te stellen.

Daarop werd aan de beklaagden het woord verleend, doch de verdedigers van de beklaagden, mr. A. de Pinto en mr. Haas, hebben verzocht, eerst het woord te mogen voeren, er bijvoegende, dat zij van de verdediging zouden moeten afzien, indien beklaagden verlangden het eerst het woord te voeren. Aan deze verzoeken voldaan zijnde, hebben de verdedigers uitvoerige pleitredenen gehouden, waarna ook de beklaagden het woord hebben gevoerd.

De uitspraak is bepaald op aanstaanden Donderdag.

Hoorn, 7 Mei. Wij genieten thans dagelijks een bekoorlijk en aangenaam gezigt bij het vertrek en de aankomst der stoomboot van hier op Amsterdam, die nu reeds meer dan veertien dagen in de vaart is, en die steeds een aantal reizigers heen en weder voert. Groot is de bedrijvigheid, door die onderneming nu alreeds in den handel gebragt, en niet minder aangenaam, geschikt en goedkoop is zij voor den reislustigen partikulier. Voor Hoorens ingezetenen is de tijd van vertrek en aankomst der boot een tijd van uitspanning; dewijl ieder zich aan de schoone aanlegplaats bevindt, om komenden en vertrekkenden gade te slaan en zich te verheugen in het welslagen van die gewenschte en voor den handel vooral belangrijke onderneming, te meer, daar men thans de goederen van Amsterdam binnen weinige uren in zijn pakhuis opgeslagen ziet, dat men vroeger met de beurschepen eerst na verloop van eenige dagen doen kon. Wanneer eens de weêrsgesteldheid voor zeereizen beter zijn zal dan in de laatste dagen, en de boot hare meerdere beweegkracht zal mogen aanwenden, dan zal de toevloed van reizigers gewis nog grooter worden, vooral wanneer eens eene tweede boot, van Amsterdam uit, mede in de vaart komen zal. Dit laatste is voor bezoekers van de hoofdstad en van andere streken van groot belang.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 7 Mei 1854.

Carel Pieter Theodoris Pippenghegen, 31 j., met Catharina Helena Virulij, 18 j. — Pieter van Vliet, 33 j., met Elisabeth Adriana Herrie, 35 j. — Anthonie Pieter Looff, 38 j.; wedr. van Jacoba van Driel, met Berendina Hengeveld, 30 j. Jacobus Johannes van Leeuwen, 30 j., met Anna Maria Koopman, 23 j. — Leendert Mastenbroek, 36 j., met Johanna van Geluk, 37 j. — Bernardus Joannes Geenemans, 44 j., wedr. van Antje van Ham, met Maria Brouns, 32 j. — Pouwlus Eduard Zwitser, 27 j., met Johanna Catharina Berger, 27 j. — Florianus Havelaar, 30 j., met Francina Catharina Mulie, 25 j. — Pesman Neumark, 31 j., met Saartje Cohen Neubauer, 19 j. — Gerardus Jager, 25 j., met Debora Maria Bertrand, 26 j. — Bernardus Lelieveld, 25 j., met Anna Theresia Gerardina Hoelen, 33 j. — Jean François Conard, 39 j., met Petronella Clarenbeek, 41 j., wed. van Arnoldus de Bruin. — Arij Stout, 30 j., met Clasina Willemina van Deudekom, 32 j. — Jurnus Bernardus Meere, 26 j., met Helena Koens, 27 j. — Willem van der Tang, 28 j., met Kornelina Voortman, 21 j. — Gerrit van Heusden, 29 j., met Johanna Judik Brus, 23 j.

Advertentiën.

SALON DES VARIÉTÉS.

VAN

P. Boas en N. Judels,

staande de Nieuwe groote Schouwburgtent op het Plein.

DINGSDAG 9 MEI.

Een grap moeten wij hebben.

Nieuwe vrolijke Vaudeville in 8 Tafereelen. Naar het Hoogduitsch.

Na dezelve:

De Schoolmeester

OF

Een Examen op het platte land.

Vrolijke Vaudeville in één Bedrijf, welk stukje laatst te *Amsterdam* voor de **Honderdste** maal is opgevoerd en de bij die gelegenheid vervaardigde coupletten door den JUDELS zullen worden voorgedragen.

Aanvang ten $8\frac{1}{2}$ *ure.*

BOAS en JUDELS.

(419)

Grand Théâtre des Variétés

et Pantomimes,

onder Directie van

SCHOEMAN en VAN LIER,

staande met hunnen elegant Schouwburg op het Plein, N°. 1 van het Fransche Koffijhuis.

WOENSDAG 10 MEI.

DE OUDE KORPORAAL.

Drama in 5 Bedrijven. Naar het Fransch, *Le vieux Corporal*, door dit Gezelschap voor het eerst in Nederland gemonteerd en 20 malen opgevoerd.

De Heer J. J. STOETE, de Korporaal.
De Heer A. VAN LIER (mede-directeur), Lucien.

Daarna:

DE KONINGSPASTEI.

Ballet pantomime in een bedrijf, expresselijk te Milaan voor den Admiraal gecomponeerd.

Prijzen der plaatsen. Eerste Rang *f* 1.49. 2de Rang *f* 1. 3de Rang *f* 0.70. 4de Rang 40 c.

Plaatsen zijn te bespreken iederen dag van 10 tot 3 en van 4 tot 6 ure à 10 cts. extra voor iedere plaats.

De Directie zal al het mogelijke aanwenden ten einde de gunst van het geachte publiek steeds waardig te blijven.

☞ De Admiraal kan door Particulieren visites ontboden worden, waarvoor men zich aan den Schouwburg gelieve te adresseren. (420)

Plein, naast de Loge der Heeren Boas en Judels,

Elken avond, gedurende de Kermis, ten $8\frac{1}{2}$ *ure*,

GROOTE SOIRÉE

MYSTERIEUSE ET FANTASTIQUE,

par le Professeur

LASSAIGNE.

Mr. VALENTIN,

dit L'HOMME A LA POUPÉE.

Séance nouvelle de Magnétisme et Sombulisme. Expérience, faite sur le Somnambule JULIO.

Intermèdes par les jeunes ARTHUR et sa Sœur LOUISE. etc., etc. volgens PROGRAMMA.

(421)

Elken dag gedurende de Kermis, van des morgens 11 tot des avonds laat, in de Tent op het Buitenhof, de tweede van af het Binnenhof,

voor de eerste maal in Holland

DE VIER BOSJESMANNEN EN VROUWEN

VAN

Zuid-Afrika.

SMOON, de Boschdokter. CAKUS, zijne Vrouw. JUNKA, de Leeuwenjager. STINEE, zijne Vrouw.

Entrée 1ste rang 49 cts. 2de rang 25 cts.

Kinderen half geld.

Elk half uur van den dag de uitlegging. (422)

GROOT

APEN EN HONDEN-THEATRE VAN PARIJS.

staande met eene welingerigte Schouwburg-tent op de Vijverberg over de Plaats.

De Ondergeteekende verwittigt het geëerde publiek, dat hij gedurende de Kermis dagelijks TWEE VOORSTELLINGEN zal geven met zijne VIERVOETIGE ARTISTES; hopende dat hij denzelfden bijval zal erlangen als te Parijs en laatst te Hamburg. De voorstellingen der merkwaardige viervoetige dieren zullen nader door aanplakbilletten en circulaires bekend gemaakt worden.

(423) **LE CERF.**

THEATRE

DES

NOUVEAUTES

DE

Physique Amusante,

Tours d' Adresse, etc. etc.

door den Hof-Mechanicus

D. L. BAMBER

staande met zijne smaakvolle welingerigte door Gaz verlichte Schouwburg-Tent op het naast het ment van LEM

Daar dit het laatste jaar is, dat hij op de Ke in zijn oud gerenommeerd vak werkzaam zal zij hij de respectieve Ingezetenen dezer Stad de verz te geven, dat hij door de allerschitterendste en de prachtvolste stukken, welke zijn Kabinet b hun Ed. gedurende deze Kermis, de allergenoe oogenblikken zal verschaffen.

Zijne Voorstellingen zullen iederen avond in 3 lingen verdeeld zijn; en om daaraan nog mee bij te zetten, heeft hij den Heer K. MAIJU gageerd, die in de eerste Acte zijne buiten talenten zal verrigten, terwijl in de 2de en 3 door den Hof-Mechanicus geheel gevarieerde proeven zullen verrigt worden. Uit hoofde van gebreidheid der Voorstellingsn zullen er gee gramma's worden gedistribueerd; de liefheb belangstellenden worden opmerkzaam gemaak groote affiches en circulaires, die aan de Ten worden afgegeven. (42

Wij berigten het geëerd Publiek, dat

FRANSCHE CARROUS

welke gepasseerde jaar, geplaatst was op d thans op de Vijverberg staat.

Deze SCHOONE CARROUSEL, die verled aan zoovele respectabele ingezetenen genoegen v is thans op nieuw fraai en smaakvol gedecor

MASSÉRINI, ei

(425)

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 8 Mei 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$55\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{11}{16}$			
Dito Certificat.	3	$66\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	9
Dito dito	4	$83\frac{11}{16}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1828/1829	5	9
O. I. Leening.	4	$83\frac{1}{2}$	Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$	$113\frac{1}{2}$	Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	$2\frac{1}{2}$	$45\frac{3}{4}$ $\frac{7}{16}$	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatien	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$17\frac{3}{16}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3				
D° Binnenl. ^{6}/m.	3	$32\frac{5}{8}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{13}{16}$	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		$3\frac{11}{16}$	Metalliek	5	
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	
Portugal.			Dito letter B	5	
Londen nieuwe.	5	$32\frac{3}{8}$ $\frac{7}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	

Mexic., te Londen, 3 pct. $22\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{4}$; dito O Ecuador $2\frac{3}{4}$.

In Binnenl. fondsen was de markt bij tame vast, Buitenl. effecten waren algemeen hooger ge zondering echter van Oostenrijksche Nieuwe Meta $2\frac{1}{2}$ lager sluiten ten genoege der Oostenrijksch zilver, overigens was de omzet in Spaansche en geanimeerd.

FRANKFORT, Donderdag 4 Mei. 5 pct. Spanje binn. 3 pct. $32\frac{7}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{3}{16}$.

LONDEN, Vrijdag 5 Mei. Consols op t. 8 N. 3 pct. $23\frac{1}{4}$, $23\frac{3}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $6\frac{1}{8}$; Sardinie 5 pct. $79\frac{1}{2}$, $79\frac{1}{2}$; Spanje 1 p dito 3 pct. buit. 36, 36; dito Certificaten pct: $79\frac{1}{2}$, 79; dito 5 pct. 93, 93; Holl. 4 dito $2\frac{1}{2}$ pct. $57\frac{1}{2}$, $57\frac{1}{2}$.

PARIJS, Vrijdag 5 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op 3 pct. 65.25; Sp. Binnenl. 3 pct. $33\frac{3}{8}$; dito 1 $4\frac{1}{2}$ pct. 77.

WEENEN, Vrijdag 5 Mei. N. Metall. 111; Lot. v. fl. 250 $122\frac{1}{2}$; Lomb. B. Act. 1100; Zilver $36\frac{1}{2}$; Wissel Londen 13.20;

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te